

EXEMPEL PÅ DAPHNE-PROJEKT NR 6

Skapande av en bas av indikatorer på våld inom äktenskap och våldtäkter i Europa

Våld inom äktenskapet förekommer mycket allmänt i de europeiska samhällena. I flera medlemsstater har man gjort betydande framsteg inom lagstiftningen och även inom det straffrättsliga förfarandet gällande dessa former av våld. Det finns däremot fortfarande vissa luckor i statistiken som bygger på officiella källor. Det är till exempel ofta svårt att identifiera ålder och kön på offret eller förövaren av brottet, vilket som är förhållande mellan offret och förövaren av våldshandlingarna, liksom även den exakta arten av de olika slagen av våld. Vi saknar officiella uppgifter på antalet dödsfall som en följd av äktenskapligt våld.

Det är alltså av yttersta vikt att samla in existerande siffror och utvärdera dem för att få en bättre bild av situationen och förbättra kvinnornas skydd. Man bör kunna visa att våld inom äktenskapet inte är en isolerad företeelse och påvisa fenomenets utbredning i de europeiska samhällena. Så kan man bättre identifiera förebyggande åtgärder, liksom även stödprogram och utvecklingen av juridiska och specifika lagstiftande verktyg. Med stöd av pålitliga informationskällor skall yrkesmänniskor kunna skapa användbara och riktiga argument.

För att svara mot dessa behov har projektet *Skapande av en bas av indikatorer på våld inom äktenskap och våldtäkter i Europa* satt som sitt mål att länka samman de statistiska informationssystemen vad gäller denna typ av våld inom den Europeiska unionen. Det har följts av ett andra projekt *Utvidgning av basen för deskriptiva indikatorer på våld inom äktenskapet och våldtäkter i Europa i 10 nya medlemsstater*.

En enkel och anpassad metodologi

Uppgifterna samlas in från fyra källor: de officiella källorna (ministerier), nationella enkäter, källor som förses av sammanslutningar och NGO, och slutligen medicinska källor.

Insamlandet av uppgifter organiseras enligt 18 deskriptiva indikatorer. Ett formulär för insamlandet av informationen från källorna har gjorts upp. Med stöd av dessa verktyg har man kunnat omgruppera informationen i de olika medlemsstaterna. Över 240 formulär för de 25 medlemsstaterna i den Europeiska unionen har fyllts i och slutligen systematiserats i en "informationsmatris".

Ett lättanvänt informationsverktyg (programmet EIDIV) har byggts upp. Det möjliggör ändringar, strykningar eller tillägg i formulären för att uppdatera innehållet i denna databas, och gör det enkelt att konsultera den.

Hela informationsstudien utfördes av en mångdisciplinär grupp som bestod av experter från Danmark, Ungern, Polen, Frankrike, Österrike och Island. Dessa experter drog nytta av en dubbel erfarenhet. En del av dem hade arbetat inom de europeiska programmen för kampen mot våld, och andra deltog i det europeiska informationssystemet om traumatisering, som subventionerades av Europeiska kommissionens generaldirektorat för hälsa och konsumentskydd (SANCO).

Resultaten: från de insamlade informationskällorna och de identifierade saknade uppgifterna.

De erhållna resultaten har gjort det möjligt att konstatera en relativ likhet i de observerade situationerna i de 25 medlemsstaterna i den Europeiska unionen, och de visar speciellt hur identiska de starka och de svaga punkterna i informationssystemen är. Luckorna på informationsnivån gäller huvudsakligen identifieringen av dödligheten som följd av våld inom äktenskapet, den nästan totala avsaknaden av medicinska källor, liksom även avsaknaden av eller den kraftiga olikheten i de nationella enkäterna, då de fanns att tillgå.

Studien visar likaså på nödvändigheten av att genomföra en harmoniserad europeisk enkät för att få en exakt uppfattning av förekomsten av våld inom äktenskapet i Europa. Enkäterna gjordes i över tio medlemsstater men de är inte jämförbara.

Efter dessa formulär för indikatorer bör man inleda utarbetandet av en bas som består av siffror, som gör det möjligt att jämföra de statistiska resultaten gällande våld inom äktenskapet och våldtäkter. Förekomsten av statistiska uppgifter, verkliga eller potentiella, är de facto inte tillräckligt för att redogöra för situationen av denna typs våld i de nya medlemsstaterna. Integreningen i den Europeiska unionen av vissa av dessa länder har skapat en fundamental omstrukturering av dessa samhällen och inneburit att situationen för en viss del av befolkningen har blivit känsligare. De första offren för de ekonomiska och de sociala förändringarna som dessa samhällen genomgår är ofta kvinnorna. I detta sammanhang av övergång och anpassning till den europeiska marknaden, har det med hjälp av studien uttryckligen kunnat konstateras en stor ökning av mänskohandeln med kvinnor i dessa länder.

Med hjälp av studien har man likaså kunnat ta fram en europeisk uppskattning av antalet kvinnodödsfall som beror på olika former av våld inom äktenskapet, något som tidigare inte var möjligt.

Projektet är ett gott exempel på flera nivåer. Framför allt är utvecklandet av indikatorer på våld inom den Europeiska unionen ett viktigt bidrag till målen för Daphneprogrammet. Den utvecklade metodologin för insamlandet av uppgifter är klar, anpassad och kan reproduceras. Koordineringen av åtgärder, liksom även samarbetet mellan de olika deltagarna har varit effektivt.

Projekt 2004-1-092-W – “Création d’une base d’indicateurs sur les violences conjugales et les viols en Europe”, och

Projekt 2003-013 – “Extension de la base de d’indicateurs descriptifs sur les violences conjugales et les viols en Europe aux 10 nouveaux Etats membres”

Organisation: Société Civile Psytel

Adress: 33, rue du Commandant René Mouchotte
F-75014 Paris
Frankrike

Tfn/Fax: +33 1 40 46 17 79 / +33 6 07 62 45 84

E-post: nectoux@psytel.eu

Webbsida: www.psytel.eu